

Zarządzenie Nr 10/2020
Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Katowicach
z dnia 25 czerwca 2020 r.

w sprawie ustanowienia zadań ochronnych dla rezerwatu przyrody
„Lasek Miejski nad Puńcówką”

Na podstawie art. 22 ust. 2 pkt 2 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004r. o ochronie przyrody (Dz. U. z 2020 r. poz. 55 i i 471) zarządza się, co następuje:

§ 1. Ustanawia się na pięć lat zadania ochronne dla rezerwatu przyrody „Lasek Miejski nad Puńcówką”, zwanego dalej „rezerwatem” położonego na terenie Miasta Cieszyn, w powiecie cieszyńskim.

§ 2. Zadania ochronne, o których mowa w §1, obejmują:

- 1) identyfikację i ocenę istniejących zagrożeń wewnętrznych i zewnętrznych oraz sposoby eliminacji lub ograniczania tych zagrożeń i ich skutków, które określa załącznik nr 1 do zarządzenia;
- 2) opis sposobów ochrony czynnej ekosystemów z podaniem rodzaju, rozmiaru i lokalizacji poszczególnych zadań, które określa załącznik nr 3 do zarządzenia;
- 3) opis sposobów ochrony czynnej gatunków roślin, które określa załącznik nr 4 do zarządzenia.

§ 3.1. Na terenie rezerwatu wskazuje się obszary objęte ochroną czynną i ochroną krajobrazową:

- 1) ochroną czynną obejmuje się obszary o łącznej powierzchni 7,38 ha oznaczone jako obręby nr: 1, 2, 3, 4, 5;
- 2) ochroną krajobrazową obejmuje się obszary o łącznej powierzchni 0,35 ha oznaczone jako obręb nr 6.

2. Lokalizację obszarów, o których mowa w ust. 1 pkt 1 i 2, określa mapa, stanowiąca załącznik nr 2 do zarządzenia

§ 4. Zarządzenie wchodzi w życie z dniem podpisania.

Załączniki do zarządzenia Nr 10/2020 Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Katowicach z dnia 25 czerwca 2020 r. w sprawie ustanowienia zadań ochronnych dla rezerwatu przyrody „Lasek Miejski nad Puńcówką”.

Załącznik Nr 1

Identyfikacja i ocena istniejących i potencjalnych zagrożeń wewnętrznych i zewnętrznych oraz sposoby eliminacji lub ograniczania tych zagrożeń i ich skutków.

Lp.	Identyfikacja istniejących zagrożeń wewnętrznych	Ocena zagrożeń	Sposoby eliminacji lub ograniczania zagrożeń wewnętrznych i ich skutków
1.	<p>Pogorszenie właściwego stanu ochrony gatunku cieszynianki wiosennej (<i>Hacquetia epipactis</i>) wynikające z:</p> <ul style="list-style-type: none"> – zajmowania siedlisk dogodnych dla cieszynianki przez gatunki ekspansywne, w tym obce dla flory Polski; – nadmiernego przerzedzenia drzewostanu, prowadzącego do niekorzystnych zmian warunków świetlnych; – nadmiernego zagęszczenia podrostu drzew (głównie kłona pospolitego), prowadzącego do niekorzystnych zmian warunków świetlnych; 	Istotne	<p>Utrzymanie właściwego stanu ochrony gatunku cieszynianki wiosennej (<i>Hacquetia epipactis</i>) poprzez:</p> <ol style="list-style-type: none"> a) usuwanie z rezerwatu gatunków obcych dla flory Polski i innych ekspansywnych, w tym w szczególności czeremchy amerykańskiej, jeżyny i bzu czarnego; b) ograniczenie dostępu nadmiaru światła do dna lasu, poprzez wprowadzanie nasadzeń gatunków rodzimych typu drzewiastego – lipa, klon, wiąz, jesion, dąb; c) przerzedzenie podrostu drzew w celu poprawy warunków świetlnych w runie .
2.	<p>Zagrożenie trwałości drzewostanów wynikające z:</p> <ul style="list-style-type: none"> – zamierania wiązu górskiego, spowodowanego holenderską chorobą wiązów, – zamierania jesionu wyniosłego spowodowanego działalnością grzyba <i>Chalara fraxinea</i>. 	Istotne	<p>Prowadzenie zabiegów związanych z usuwaniem zarówno żywych jak i martwych drzew, zainfekowanych przez holenderską chorobę wiązów. Dopuszczalne jest usuwanie z terenu rezerwatu żywych i martwych wiązów, porażonych przez holenderską chorobę wiązów. Monitorowanie kondycji populacji jesionów.</p>
3.	<p>Zanik kompozycji krajobrazowej i walorów kulturowych w wyniku:</p> <ul style="list-style-type: none"> – zarastania osi widokowej pomiędzy pomnikiem Mieszka I, a mostem Wolności; – złego stanu technicznego infrastruktury związanej z udostępnieniem rezerwatu. 	Istotne	<ol style="list-style-type: none"> 1) kształtowanie struktury drzewostanu, podrostu i podszytu, zgodnie z funkcjami krajobrazowymi i społecznymi, w tym usuwanie drzew i podszytu, w celu utrzymania osi widokowej pomiędzy pomnikiem Mieszka I, a mostem Wolności; 2) prowadzenie regularnej konserwacji drzew przy pomniku Mieszka I oraz na skarpie nad ulicą 3-go Maja; 3) utrzymanie oraz konserwacja istniejących konstrukcji betonowych i kamiennych poprzez wykonywanie prac o charakterze murarsko-betoniarskim; 4) konserwacja istniejących i ustawienie nowych ławek; 5) odbudowa zniszczonego mostku nad jarem, w ciągu ścieżek R i S.
4.	<p>Zubożenie różnorodności siedliskowej i gatunkowej wynikającej z obecności martwego drewna.</p>	Istotne	<p>Pozostawianie ściętych, w wyniku prowadzonych zadań ochronnych, drzew oraz ich części, do samodzielnego rozkładu.</p>

Lp.	Identyfikacja istniejących zagrożeń zewnętrznych	Ocena zagrożeń	Sposoby eliminacji lub ograniczania zagrożeń zewnętrznych i ich skutków
1.	Zmiana warunków siedliskowych i obsuwanie się gruntu w wyniku erozji zachodzącej na terenie całego rezerwatu, ze szczególnym uwzględnieniem jaru oznaczonego w załączniku Nr 2 do zarządzenia.	Istotne	<ol style="list-style-type: none"> 1) likwidacja studzienek nieczynnych ciągów kanalizacyjnych oraz wylotów kanałów burzowych; 2) zasypanie kruszywem naturalnego pochodzenia zagłębień wypłukanych przez spływające wody; 3) ustawienie w jarze zapór przeciwrumowiskowych i bieżąca ich konserwacja; 4) uregulowanie gospodarki wodami opadowymi z obszarów zabudowanych i ulic od wschodniej strony rezerwatu.
2.	Pogorszenie właściwego stanu ochrony siedlisk przyrodniczych związane z antropopresją (zaśmiecanie, niekontrolowana penetracja wnętrza rezerwatu).	Średnio Istotne	<ol style="list-style-type: none"> 1) nasadzenie rodzimej roślinności krzewiastej w postaci żywopłotu od strony ulicy Kraszewskiego nr 2 i nr 4 oraz wzdłuż granicy z ulicą Kraszewskiego nr 11/13/13a i dalej na południe wzdłuż ulicy Błogockiej nr od 32 do 62; 2) uporządkowanie ruchu turystycznego i utrzymanie tras przejścia przez rezerwat poprzez: <ol style="list-style-type: none"> a) konserwację i stabilizację udostępnionych i wytyczonych odcinków ścieżek, w tym dopuszczenie wykonania schodów ziemno-drewnianych na odcinkach ścieżek oznaczonych w załączniku Nr 2 do zarządzenia literami K i C, b) likwidację dzikich przejść w wyniku ich obsadzenia rodzimymi gatunkami - głogiem, ewentualnie klonem polnym lub grabem oraz blokowanie przejścia poprzez stworzenie naturalnych barier (wykorzystanie martwego drewna), c) udrażnianie ścieżek - przycinanie gałęzi i konarów utrudniających przejście oraz usuwanie drzew, konarów zawieszonych lub leżących na ścieżkach; 4) zabezpieczenie dawnego schronu przed niekontrolowaną penetracją,
3.	Ograniczenie roli edukacyjnej rezerwatu.	Średnio Istotne	<ol style="list-style-type: none"> 1) wytyczenie i oznakowanie ścieżki przyrodniczo-dydaktycznej; 2) usuwanie nanosów w rejonie ścieżki oznaczonej w załączniku Nr 2 do zarządzenia literą O.

Załącznik nr 2

Legenda:

Granica rezerwatu

Odcinek ścieżki

Obreńb 1

Obreńb 2

Obreńb 3

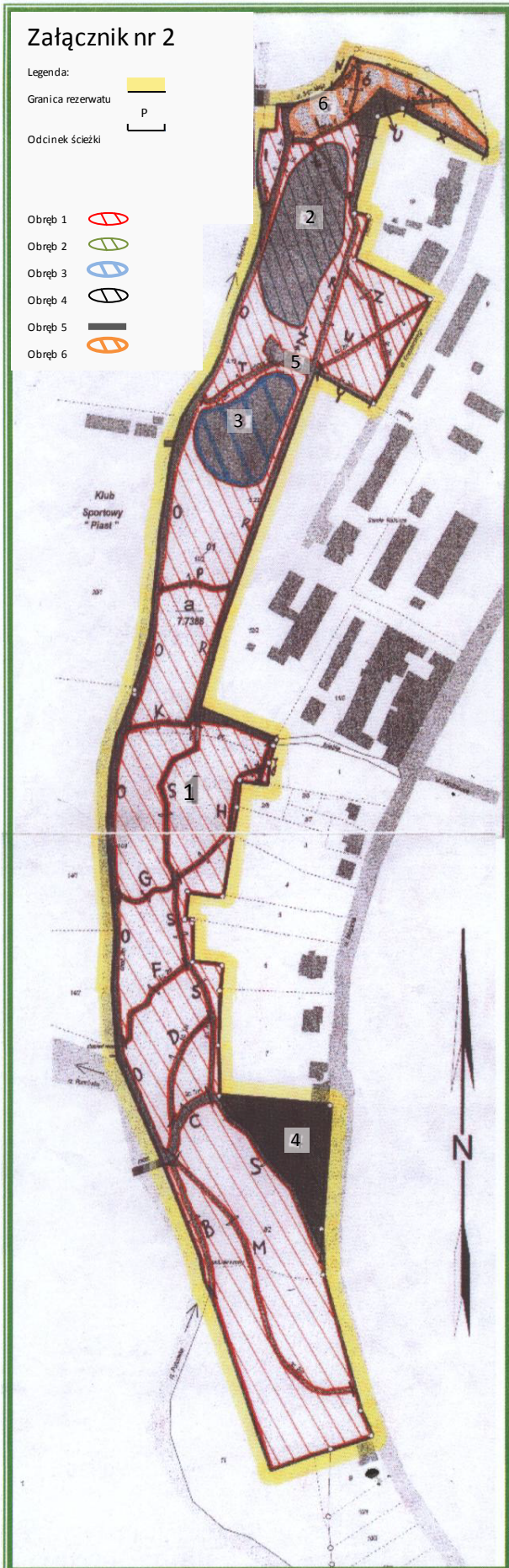
Obreńb 4

Obreńb 5

Obreńb 6

Załącznik Nr 3

Opis sposobów ochrony czynnej ekosystemów z podaniem rodzaju, rozmiaru i lokalizacji poszczególnych zadań.

Lp.	Opis sposobów ochrony czynnej – rodzaj zadania ochronnego.	Lokalizacja zadania ochronnego.	Rozmiar zadania ochronnego.
1.	<p>Zachowanie trwałości ekosystemu podgórskiego lasu brzostowo-jesionowego wraz z całym bogactwem gatunkowym biocenozy leśnej rezerwatu. Ochrona przed degradacją siedlisk w wyniku:</p> <ul style="list-style-type: none"> - wnikania gatunków obcych dla flory Polski i inwazyjnych; - erozji gruntowej wód opadowych z terenów zabudowanych; 	Obręb nr 1	<p>Prace prowadzone będą na łącznej powierzchni 5,74 ha.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) bieżące ścinanie drzew zainfekowanych przez holenderską chorobę wiązów – wg potrzeb; 2) monitorowanie kondycji populacji jesionów dwukrotnie w trakcie obowiązywania zarządzenia; 3) sukcesywne usuwanie gatunków obcych dla flory Polski i innych ekspansywnych, w tym w szczególności: dąb czerwony, klon jesionolistny, winobluszcz pięciolistkowy, grochodrzew, czeremcha amerykańska, kasztanowiec, orzech włoski, jeżyna; 4) ustawienie zapór przeciwrumowiskowych w jarze i bieżąca ich konserwacja – wg potrzeb; 5) usuwanie nanosów w rejonie ścieżki oznaczonej w załączniku Nr 2 do zarządzenia literą O; 6) likwidacja studzienek nieczynnych ciągów kanalizacyjnych oraz wylotów kanałów burzowych i zasypanie kruszywem naturalnego pochodzenia zagłębień wypłukanych przez spływające z nich wody. Prace należy w miarę możliwości wykonać ręcznie, bez użycia ciężkiego sprzętu; 7) utrzymanie, zgodnie z przeznaczeniem koszy na śmieci, zlokalizowanych wzdłuż granicy z ulicą Kraszewskiego; 8) nasadzenie roślinności krzewiastej w postaci żywopłotu z głogu, ewentualnie klona polnego lub graba (oraz jego pielęgnacja), przy wschodniej granicy rezerwatu: <ul style="list-style-type: none"> - od strony ulicy Kraszewskiego nr 2 i nr 4 na długości ok. 150 - 200m, - wzdłuż granicy z ulicą Kraszewskiego nr 11/13/13a i dalej na południe wzdłuż ulicy Błogockiej nr od 32 do 62 na długości ok. 200 – 250m; 9) całkowite usunięcie bzu czarnego – zabieg należy wykonać w dwuletnim nawrocie cięć, usuwając 50% bzu w jednym cięciu; 10) pozostawianie ściętych, w wyniku prowadzonych zadań ochronnych, drzew oraz ich części, do ich samoistnego rozkładu (z wyłączeniem usuwanych zainfekowanych żywych i martwych wiązów).

Lp.	Opis sposobów ochrony czynnej – rodzaj zadania ochronnego.	Lokalizacja zadania ochronnego.	Rozmiar zadania ochronnego.
2.	Zachowanie trwałości ekosystemu podgórskiego lasu brzostowo-jesionowego wraz z całym bogactwem gatunkowym biocenozy leśnej rezerwatu. Ochrona przed degradacją siedlisk w wyniku wnikania gatunków obcych dla flory Polski i inwazyjnych.	Obręb nr 2	Prace prowadzone na łącznej powierzchni 0,5 ha. 1) bieżące ścinanie drzew zainfekowanych przez holenderską chorobę wiązów – wg potrzeb. 2) monitorowanie kondycji populacji jesionów dwukrotnie w trakcie obowiązywania zarządzenia; 3) sukcesywne usuwanie gatunków obcych dla flory Polski i innych ekspansywnych, w tym w szczególności: dąb czerwony, klon jesionolistny, winobluszcz pięciolistkowy, grochodrzew, czeremcha amerykańska, kasztanowiec, orzech włoski, jeżyna; 4) w miejscach usunięcia skupisk grochodrzewu, należy nasadzić roślinność krzewiastą w postaci żywopłotu z głogu, ewentualnie klona polnego lub graba (oraz powadzić jego pielęgnację), od strony udostępnionych ścieżek dla osób odwiedzających rezerwat; 5) tymczasowe zabezpieczenie wejścia do dawnego schronu materiałem naturalnego pochodzenia. Prace należy wykonać w miarę możliwości ręcznie, bez użycia ciężkiego sprzętu; 6) całkowite usunięcie bzu czarnego – zabieg należy wykonać w dwuletnim nawrocie cięć, usuwając 50% bzu w jednym cięciu; 7) pozostawianie ściętych, w wyniku prowadzonych zadań ochronnych, drzew oraz ich części, do ich samoistnego rozkładu (z wyłączeniem usuwanych zainfekowanych żywych i martwych wiązów).
3.	Zachowanie trwałości ekosystemu podgórskiego lasu brzostowo-jesionowego wraz z całym bogactwem gatunkowym biocenozy leśnej rezerwatu. Ochrona przed degradacją siedlisk w wyniku wnikania gatunków obcych dla flory Polski i inwazyjnych.	Obręb nr 3	Prace prowadzone na łącznej powierzchni 0,33 ha. 1) bieżące ścinanie drzew zainfekowanych przez holenderską chorobę wiązów – wg potrzeb. Dopuszcza się usuwanie z terenu rezerwatu żywych i martwych drzew porażonych przez holenderską chorobę wiązów; 2) monitorowanie kondycji populacji jesionów dwukrotnie w trakcie obowiązywania zarządzenia; 3) sukcesywne usuwanie gatunków obcych dla flory Polski i innych ekspansywnych, w tym w szczególności: dąb czerwony, klon jesionolistny, winobluszcz pięciolistkowy, grochodrzew, czeremcha amerykańska, kasztanowiec, orzech włoski, jeżyna; 4) całkowite usunięcie bzu czarnego – zabieg należy wykonać w dwuletnim nawrocie cięć, usuwając 50% bzu w jednym cięciu; 5) pozostawianie ściętych, w wyniku prowadzonych zadań ochronnych, drzew oraz ich części, do ich samoistnego rozkładu (z wyłączeniem usuwanych zainfekowanych żywych i martwych wiązów).

Lp.	Opis sposobów ochrony czynnej – rodzaj zadania ochronnego.	Lokalizacja zadania ochronnego.	Rozmiar zadania ochronnego.
4.	Zachowanie trwałości ekosystemu podgórskiego lasu brzostowo-jesionowego wraz z całym bogactwem gatunkowym biocenozy leśnej rezerwatu. Ochrona przed degradacją siedlisk w wyniku wnikania gatunków obcych dla flory Polski i inwazyjnych.	Obręb nr 4	Prace prowadzone na łącznej powierzchni 0,35 ha. 1) bieżące ścinanie drzew zainfekowanych przez holenderską chorobę wiązów – wg potrzeb. Dopuszcza się usuwanie z terenu rezerwatu żywych i martwych drzew porażonych przez holenderską chorobę wiązów; 2) monitorowanie kondycji populacji jesionów dwukrotnie w trakcie obowiązywania zarządzenia; 3) sukcesywne usuwanie gatunków obcych dla flory Polski i innych ekspansywnych, w tym w szczególności: dąb czerwony, klon jesionolistny, winobluszcz pięciolistkowy, grochodrzew, czeremcha amerykańska, kasztanowiec, orzech włoski, jeżyna; 4) całkowite usunięcie bzu czarnego – zabieg należy wykonać w dwuletnim nawrocie cięć, usuwając 50% bzu w jednym cięciu; 5) pozostawianie ściętych, w wyniku prowadzonych zadań ochronnych, drzew oraz ich części, do ich samoistnego rozkładu (z wyłączeniem usuwanych zainfekowanych żywych i martwych wiązów).
5.	Przeciwdziałanie antropopresji poprzez skanalizowanie ruchu spacerowo-turystycznego.	Obręb nr 5	Prace prowadzone na łącznej powierzchni 0,47 ha. 1) bieżąca konserwacja i stabilizacja, wg potrzeb, odcinków ścieżek udostępnionych dla osób odwiedzających rezerwat – oznaczonych w załączniku Nr 2 do zarządzenia literami: C, H, I, J, K, L, N, O, Ó, R, S, T, W, X, Y, Z. Na ścieżce oznaczonej literą O oraz placu oznaczonym literą U, dopuszcza się, w celu ich konserwacji i stabilizacji, stosowanie obrzeży betonowych oraz utwardzanie kruszywem naturalnego pochodzenia. Udrażnianie ścieżek - przycinanie gałęzi i konarów utrudniających przejście oraz usuwanie drzew, konarów zawieszonych lub leżących na ścieżkach; 2) wykonanie schodów o konstrukcji ziemno-drewnianej na odcinkach ścieżek oznaczonych w załączniku Nr 2 do zarządzenia literami K i C; 3) likwidacja dzikich przejść przez rezerwat, w tym ścieżek oznaczonych w załączniku Nr 2 do zarządzenia literami: A, B, D, F, G, Ł, M oraz P poprzez ich obsadzenie rodzimymi gatunkami – głogiem, ewentualnie klonem polnym lub grabem (oraz prowadzenie jego pielęgnacji), a także blokowanie przejść poprzez stworzenie naturalnych barier (wykorzystanie martwego drewna pozyskanego w wyniku realizacji zadań ochronnych lub działań związanych z zapewnianiem bezpieczeństwa na udostępnionych ścieżkach); 4) utrzymanie kasztanowców stanowiących stare nasadzenia założenia parkowego, rosnących w rejonie placu oznaczonego w załączniku Nr 2 do zarządzenia literą U (pomnik Mieszka I) oraz wzdłuż ścieżki oznaczonej literą O. Dopuszcza się również wprowadzanie nowych nasadzeń tego gatunku, jako wypełnienie luk po starych kasztanowcach; 5) pozostawianie ściętych, w wyniku prowadzonych

Lp.	Opis sposobów ochrony czynnej – rodzaj zadania ochronnego.	Lokalizacja zadania ochronnego.	Rozmiar zadania ochronnego.
			zadań ochronnych, drzew oraz ich części, do ich samoistnego rozkładu (z wyłączeniem sytuacji, gdzie pozostawienie martwego drewna będzie utrudniać komunikację oraz gdzie możliwe jest wykorzystanie drewna do realizacji działań ochronnych, a jednocześnie jego usunięcie/przeniesienie nie spowoduje zniszczeń runa, podszytu, gleby).
6.	Przeciwdziałanie antropopresji poprzez zachowanie elementów infrastruktury technicznej, służących skanalizowaniu ruchu spacerowo-turystycznego.	Obręb nr 5	<p>Prace prowadzone na łącznej powierzchni 0,47 ha.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) stosowanie czynności konserwatorskich o charakterze murarsko-betoniarstwie, w związku z koniecznością zachowania istniejących konstrukcji betonowych i kamiennych: <ul style="list-style-type: none"> – pomnik, zlokalizowany na placu oznaczonym w załączniku Nr 2 do zarządzenia literą U, – schody, położone na ścieżkach oznaczonych w załączniku Nr 2 do zarządzenia literami L oraz T, – bariery, wzdłuż ścieżek oznaczonych w załączniku Nr 2 do zarządzenia literami L i O, wg potrzeb; 2) utrzymanie zgodnie z przeznaczeniem koszy na śmieci, zlokalizowanych wzdłuż ścieżek oznaczonych w załączniku Nr 2 do zarządzenia literami: U, O, X, R; 3) ustawienie nowych i konserwacja, wg potrzeb, ławek przy ścieżce, biegnącej wzdłuż zachodniej granicy rezerwatu oraz rzeki Młynówki i Puńcówki, oznaczonej w załączniku Nr 2 do zarządzenia literą O oraz wokół pomnika Mieszka I – plac oznaczony w załączniku Nr 2 do zarządzenia literą U. Pozostałe ławki zlokalizowane w rezerwacie należy usunąć; 4) odbudowa zniszczonego mostku nad jarem, w ciągu ścieżek R i S. Szczegóły projektu technicznego mostku zostaną ustalone z Regionalnym Konserwatorem Przyrody w Katowicach; 5) pozostawianie ściętych, w wyniku prowadzonych zadań ochronnych, drzew oraz ich części, do ich samoistnego rozkładu (z wyłączeniem sytuacji, gdzie pozostawienie martwego drewna będzie utrudniać komunikację oraz gdzie możliwe jest wykorzystanie drewna do realizacji działań ochronnych, a jednocześnie jego usunięcie/przeniesienie nie spowoduje zniszczeń runa, podszytu, gleby).

Lp.	Opis sposobów ochrony czynnej – rodzaj zadania ochronnego.	Lokalizacja zadania ochronnego.	Rozmiar zadania ochronnego.
7.	Utrzymanie historycznej kompozycji zieleni i osi widokowej pomiędzy pomnikiem Mieszka I a mostem Wolności.	Obręb nr 6	Prace prowadzone na łącznej powierzchni 0,35 ha. 1) bieżąca pielęgnacja zieleni, w tym prowadzenie regularnej konserwacji drzew przy pomniku Mieszka I i na skarpie nad ulicą 3-go Maja oraz usuwanie (poza rezerwat) drzew i podszytu, w celu utrzymania osi widokowej pomiędzy pomnikiem Mieszka I a mostem Wolności; 2) wykaszanie skarpy nad ulicą 3-go Maja, tradycyjnie utrzymywanej jako teren bezleśny – wg potrzeb.

Załącznik Nr 4.

Opis sposobów ochrony czynnej gatunków roślin.

Opis sposobów ochrony czynnej – rodzaj zadania ochronnego.	Lokalizacja zadania ochronnego.	Rozmiar zadania ochronnego.
Zapewnienie warunków dla rozwoju i rozprzestrzeniania się cieszyńianki wiosennej (<i>Hacquetia epipactis</i>).	Obręb nr 1, 2 i 3	<ol style="list-style-type: none"> 1) wprowadzanie w miejscach powstania luk w drzewostanie nasadzeń gatunków rodzimych roślin pokroju drzewiastego – lipa, klon, wiąz, jesion i dąb w celu ograniczenia dostępu nadmiaru światła docierającego do dna lasu, stymulującego ekspansję jeżyny; 2) bieżące usuwanie zagłuszających i powodujących ograniczenie dostępu światła gatunków podszytowych, w celu zapewnienia rozwoju cieszyńianki wiosennej (<i>Hacquetia epipactis</i>) w jej wybranych, najbardziej reprezentatywnych płatach; 3) przerzedzenie podrostu głównie klona (do 80%, jednorazowo lub dwukrotnie), w celu poprawy warunków świetlnych w runie, przy jednoczesnym zachowaniu wybranych okazów jako docelowych drzew tworzących drzewostan.

Uzasadnienie merytoryczne

do zarządzenia Nr 10/2020 Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Katowicach z dnia 25 czerwca 2020 r. w sprawie ustanowienia zadań ochronnych dla rezerwatu przyrody „Lasek Miejski nad Puńcówką”.

Rezerwat „Lasek Miejski nad Puńcówką” nie ma planu ochrony ustanowionego przez regionalnego dyrektora ochrony środowiska zgodnie z art. 19 ust. 6 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004r. o ochronie przyrody. W związku z tym, zgodnie z art. 22 ust. 1 i ust. 2 pkt 2 ww. ustawy, do czasu ustanowienia planu ochrony rezerwatu przyrody, konieczne jest sporządzenie i ustanowienie w drodze zarządzenia regionalnego dyrektora ochrony środowiska, zadań ochronnych.

Realizacja zadań ochronnych określonych w zarządzeniu, pozwoli na utrzymanie walorów przyrodniczych oraz osiągnięcie celów ochrony obowiązujących w rezerwacie, a tym samym zachowania przedmiotu ochrony rezerwatu przyrody „Lasek Miejski nad Puńcówką” jakim są, zgodnie z aktem prawnym stanowiącym podstawę funkcjonowania rezerwatu (rozporządzenie Wojewody Śląskiego z 3 grudnia 2007 r. Dz. Urz. Woj. Śląskiego Nr 206, poz. 4178), stanowiska cieszyńianki wiosennej. Rodzaj i zakres zabiegów ochronnych ustalono w oparciu o diagnozę stanu przyrody rezerwatu, biorąc pod uwagę dynamikę procesów przyrodniczych, stwierdzone zagrożenia wewnętrzne oraz zewnętrzne – wynikające z położenia rezerwatu w centrum miasta Cieszyna i jego narażenia na stałą antropopresję.

Zadania ochronne, będące przedmiotem niniejszego zarządzenia zostały przygotowane z wykorzystaniem dokumentacji przyrodniczej rezerwatu „Lasek Miejski nad Puńcówką”. Pomimo, że dokumentacja ta sporządzona została w 2001 r., nadal jest aktualna, gdyż funkcjonowanie rezerwatu silnie związane jest z jego miejskim otoczeniem oraz rolą społeczną.

W ramach zadań ochronnych, w rezerwacie „Lasek Miejski nad Puńcówką” zaplanowano następujące prace:

1. Ograniczanie dostępu nadmiaru światła docierającego do dna lasu.

Zadanie to ma na celu zahamowanie ekspansji jeżyny, uniemożliwiającej zapewnienie ciągłości trwania populacji cieszyńianki wiosennej (*Hacquetia epipactis*). W ramach prac zaplanowano wprowadzanie w miejscach powstania luk w drzewostanie nasadzeń złożonych z gatunków rodzimych (lipa, wiąz, jesion, klon, dąb). Jednocześnie dopuszczono możliwość bieżącego usuwania gatunków podszytowych zagłuszających i powodujących ograniczenie dostępu światła na wybranych, najbardziej reprezentatywnych skupieniach cieszyńianki wiosennej. Mając na względzie, że podane rodzaje drzew, cechują się niewielką liczbą, rodzimych gatunków, tj. lipa 2 gatunki, klon 3 gatunki, wiąz 3 gatunki, jesion 1 gatunek, dąb 2 gatunki w zadaniach ochronnych nie doprecyzowano konkretnych gatunków. Decyzję w tej kwestii, pozostawiono zarządcy terenu rezerwatu. Każdy z ww. gatunków, w zależności od warunków mikrosiedliskowych, może zostać wprowadzony na terenie rezerwatu.

Zarządzenie uwzględnia również przerzedzenie podrostu głównie klona (nawet rzędu 80%, jednorazowo lub dwukrotnie), w celu poprawy warunków świetlnych w runie, przy jednoczesnym zachowaniu wybranych okazów jako docelowych drzew tworzących drzewostan (szczególnie fragment obrębu nr 1 przylegający bezpośrednio do ul. Kraszewskiego pomiędzy nieruchomościami ul. Kraszewskiego 4 i 11).

2. Usuwanie gatunków obcych dla flory Polski i innych ekspansywnych.

Główny nacisk położono na eliminację z rezerwatu czeremchy amerykańskiej, która jest bardzo ekspansywnym gatunkiem obcym florze Polski, przez co stanowi poważne zagrożenie dla różnorodności biologicznej. Ponadto z rezerwatu będą usuwane także m. in. dąb czerwony, winobluszcz pięciolistkowy, grochodrzew, kasztanowiec. Poza ww. gatunkami obcymi usuwane będą również bez czarny oraz jeżyny, które także odznaczają się wysokim stopniem ekspansywności. Usuwanie egzemplarzy ww. obcych i ekspansywnych gatunków roślin ma na celu poprawę składu gatunkowego, będzie zapobiegać ich rozprzestrzenianiu i krzyżowaniu z gatunkami rodzimymi, a także umożliwi rozwój cieszyńianki na dogodnych dla niej siedliskach.

Utrzymanie gatunku obcego – kasztanowca, dopuszczono w części obrębu 5 stanowiącej założenie parkowe. Kasztanowce te stanowią podstawę elementu kompozycji krajobrazowej. W związku z tym, dopuszczono również wprowadzanie nowych nasadzeń tego gatunku, jako wypełnienie luk po starych kasztanowcach.

3. Na terenie rezerwatu występuje czynnej osuwisko. Następuje niekontrolowany spływ wód, co biorąc pod uwagę silne zainwestowanie terenów powyżej rezerwatu, w tym brak uregulowania gospodarki wodami opadowymi, powoduje wypłukiwanie gleby i degradację siedlisk. W związku z tym, w zadaniach ochronnych ujęto czynności pozwalające zagwarantować brak zmian warunków siedliskowych i obsuwania się gruntu w wyniku erozji, ze szczególnym uwzględnieniem jaru. Na czynności te składają się:
 - a) likwidacja studzienek nieczynnych ciągów kanalizacyjnych i zasypanie zagłębień wypłukanych przez spływające z nich wody, wykorzystane zostanie kruszywo naturalnego pochodzenia. Prace, w miarę możliwości, będą prowadzone ręcznie bez użycia ciężkiego sprzętu;
 - b) ustawienie w jarze zapór przeciwrumowiskowych i bieżąca ich konserwacja;
 - c) uregulowanie gospodarki wodnej wodami opadowymi z obszarów zabudowanych ulic od wschodniej strony rezerwatu.
4. Usuwanie drzew martwych i zainfekowanych przez holenderską chorobę wiązów. Naczyniowa choroba wiązów (grafioza) już od kilku lat atakuje wiązy w rezerwacie i zagraża utrzymaniu trwałości drzewostanów. Obecnie jedyną, znaną metodą walki z zarazą jest wycinanie zarażonych drzew, w celu niedopuszczenia do jej rozprzestrzeniania na kolejne wiązy. Analiza ww. zagadnienia wykazała, że owocowanie konidialne grzyba powodującego chorobę naczyniową wiązów, ma miejsce najczęściej na martwych, powalonych pniach. Roznosiciele zarazy – ogłodki, opanowują zarówno żywe (osłabione) jak i martwe wiązy (A. Jagielski „Ważniejsze choroby naszych drzew leśnych” Instytut Badawczy Leśnictwa, Warszawa 1950r. str. 52-55). W związku z tym, w zadaniach ochronnych przewidziano bieżące usuwanie porażonych przez grafiozę drzew, wraz z wywozem poza teren rezerwatu zarówno żywych jak i martwych, zainfekowanych wiązów. Eliminacja chorych wiązów, przyczyni się do częściowego ograniczenia rozprzestrzeniania się choroby i zahamowania wymierania wiązu górskiego w rezerwacie.
5. Monitorowanie stanu populacji jesionów
Na terenie rezerwatu obserwuje się od kilku lat zamieranie tego gatunku. Prawdopodobnie główną przyczyną zamierania tego gatunku w lasach całej Europy jest grzyb *Chalara fraxinea*. Badania przeprowadzone względem tego patogena nie doprowadziły do wypracowania skutecznych metod ochrony jesionu. W ramach niniejszego dokumentu zaplanowano monitorowanie stanu populacji jesionów pod kątem zachowania trwałości ekosystemu podgórskiego lasu brzoźtowo-jesionowego.
6. Zabiegi dotyczące zapobiegania degradacji chronionych zespołów roślinnych, związanej z niekontrolowaną penetracją wnętrza rezerwatu, w tym jego zaśmiecaniem:
 - a) wprowadzanie nasadzeń rodzimej roślinności krzewiastej w postaci żywopłotów z głogu ewentualnie klona polnego lub graba (wraz z jego pielęgnacją poprzez przycinanie koron) w celu likwidacji dzikich przejść i stworzenia naturalnej bariery wzdłuż wschodniej i południowej granicy rezerwatu;
 - b) także blokowanie nielegalnych przejść poprzez stworzenie naturalnych barier (wykorzystanie martwego drewna pozyskanego w wyniku realizacji zadań ochronnych lub działań związanych z zapewnianiem bezpieczeństwa na udostępnionych ścieżkach);
 - c) prowadzenie konserwacji i stabilizacji udostępnionych odcinków ścieżek ma na celu uporządkowanie ruchu turystycznego i utrzymanie tras przejścia przez rezerwat; stabilizacja i konserwacja głównej ścieżki rezerwatu (wzdłuż rzeki Młynówki i Puńcówki) oraz placu z pomnikiem Mieszka I, dopuszczono przy użyciu obrzeży betonowych

- i utwardzenia kruszywem naturalnego pochodzenia;
 - d) udrażnianie ścieżek - przycinanie gałęzi i konarów utrudniających przejście oraz usuwanie drzew, konarów zawieszonych lub leżących na ścieżkach;
 - e) wykonanie schodów o konstrukcji ziemno-drewnianej na stromych ścieżkach biegnących w górę stoku;
 - f) utrzymanie, zgodnie z przeznaczeniem, koszy na śmieci wzdłuż wybranych odcinków ścieżek;
 - g) tymczasowe zabezpieczenie dawnego schronu przed niekontrolowaną penetracją, materiałem naturalnego pochodzenia; prace będą prowadzone w miarę możliwości ręcznie, bez użycia ciężkiego sprzętu; dopuszcza się możliwość wykorzystania schronu do celów turystyczno-edukacyjnych;
 - h) odbudowę zniszczonego mostku nad jarem, w ciągu ścieżek R i S. Mostek został zniszczony i rozebrany, aktualnie zachował się jeden przyczółek wraz ze schodami.
- Realizacja przedmiotowych prac wpłynie na uporządkowanie ruchu turystycznego w sposób zabezpieczający rezerwat przed degradacją chronionych zespołów roślinnych.

7. Pozostawianie ściętych, w wyniku prowadzonych zadań ochronnych, drzew oraz ich części, do samoistnego rozkładu.

Zadanie to ma na celu przeciwdziałaniu zubożeniu bioróżnorodności, związanej z obecnością martwego drewna. Zarządzenie wskazuje na konieczność pozostawiania ściętych, w wyniku prowadzonych zadań ochronnych, drzew oraz ich części, do ich samoistnego rozkładu, z wyłączeniem sytuacji:

- gdzie pozostawienie martwego drewna będzie utrudniać komunikację, a jednocześnie jego usunięcie/przeniesienie nie spowoduje zniszczeń runa, podszytu, gleby;
- gdzie możliwe jest wykorzystanie drewna do realizacji działań ochronnych, a jednocześnie jego usunięcie/przeniesienie nie spowoduje zniszczeń runa, podszytu, gleby;
- gdzie usuwane są zainfekowane żywe i martwe wiązy;
- gdzie usuwane są drzewa i podszyt, w celu utrzymania osi widokowej pomiędzy pomnikiem Mieszka I a mostem Wolności.

8. Wytyczenie i oznakowanie ścieżki przyrodniczo-dydaktycznej.

Zadanie to ma na celu rozpowszechnianie wiedzy o wartościach przyrodniczych jakie przedstawia rezerwat. Stworzenie ścieżki przyrodniczej poza skanalizowaniem ruchu osób chcących dokładniej poznać rezerwat, przyczyni się do propagowania ochrony przyrody. Trasa przebiegu ścieżki została zaplanowana po istniejących ciągach komunikacyjnych.

W celu umożliwienia właściwego wykorzystania rezerwatu w celach edukacyjnych, zaplanowano usuwanie nanosów przy wylocie jaru w rejonie głównej ścieżki rezerwatu, biegnącej wzdłuż rzeki Młynówki i Puńcówki.

9. Utrzymanie kompozycji krajobrazowej i walorów kulturowych fragmentu rezerwatu położonego w obrębie nr 6.

Obręb nr 6 stanowi część rezerwatu o zdecydowanie parkowym charakterze i w niniejszych zadaniach ochronnych objęty został ochroną krajobrazową. W obrębie tym zlokalizowany jest pomnik Mieszka I, a także oś widokowa położona pomiędzy ww. pomnikiem a mostem Wolności. Za główny cel ochrony krajobrazowej przyjęto utrzymanie założenia przestrzennego charakterystycznego dla tego miejsca. W ramach zadań ochronnych zaplanowano kształtowanie struktury drzewostanu, podrostu i podszytu, zgodnie z funkcjami krajobrazowymi i społecznymi, w tym usuwanie drzew i podszytu. Działania te mają na celu utrzymanie przedmiotowej osi widokowej. Ponadto wykonywana będzie także regularna konserwacja drzew przy pomniku Mieszka I oraz na skarpie nad ulicą 3-go Maja. W celu utrzymania istniejących konstrukcji betonowych i kamiennych dopuszczono wykonywanie prac o charakterze murarsko-betoniarskim (barierki, schody, pomnik). Na placu przy pomniku Mieszka I prowadzone będą także prace związane z konserwacją istniejących i ustawieniem nowych ławek. W zakresie działań ochronnych przewidziano

także możliwość wykaszania skarpy nad ul. 3 Maja, utrzymywanej tradycyjnie jako teren bezleśny.

Na terenie rezerwatu nie wskazuje się obszarów objętych ochroną ścisłą.

Reasumując dla rezerwatu nie zidentyfikowano, poza ujętymi w zarządzeniu, innych zagrożeń istniejących jak i potencjalnych, w tym także zagrożeń wewnętrznych i zewnętrznych.

Ochrona gatunków roślin, zwierząt i grzybów, realizowana jest przez ochronę całego ekosystemu. Obecnie nie zachodzi na terenie rezerwatu konieczność prowadzenia dodatkowych działań z zakresu czynnej ochrony zwierząt i grzybów.

Realizacja zadań zawartych w przedmiotowym zarządzeniu będzie finansowana, ze środków zarządcy terenu rezerwatu – Miasta Cieszyn i/lub pozyskanych przez zarządcę ze źródeł zewnętrznych.

Potwierdzam zgodność kopii wydruku z dokumentem elektronicznym:

Identyfikator dokumentu	129436.347416.516864
Nazwa dokumentu	zadania ochronne 2020 Lasek Miejski nad Puńcówką - zarządzenie.doc
Tytuł dokumentu	
Sygnatura dokumentu	WPN.6201.8.2020
Data dokumentu	2020-06-25
Skrót dokumentu	8D6E5827976F41E868DECE408BC90015C2E96FA2
Wersja dokumentu	1.1
Data podpisu	2020-06-25 11:27:21
Podpisane przez	MIROŚŁAWA MIERCZYK-SAWICKA p.o. Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Katowicach

EZD 3.96.1.1.1054

Data wydruku: 2020-06-25

Autor wydruku: Miłoch Marlena ()